

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/60/2018
Identifikačné číslo spisu:	7208219576
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7208219576.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu STAVOMONTÁŽE 08, s. r. o., Košice, so sídlom v Košiciach, Hraničná 1, IČO: 31 672 833, právne zastúpeného JUDr. Silviou Sovovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Diamantová 10, proti žalovaným 1/ K. Q., nar. XX. XX. XXXX a 2/ R. Q., rod. R., nar. XX. XX. XXXX, obom bývajúcim v R., N. Č.. XXXX/X, o určenie vlastníckeho práva k oploteniu, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17C/91/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. júna 2017 sp. zn. 2Co 576/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. júna 2015, č. k. 17C/91/2008-470 určil, že výlučným vlastníkom oplotenia, ktoré pozostáva z betónového základu a z pletiva osadeného na oceľových stĺpikoch v dĺžke 96 m nachádzajúceho sa popri areáli v R. na ulici K. L. v smere od skladu súp. č. XXX stojaceho na parc. registra „C“ č. XXX/XX v katastrálnom území K. N. až po začiatok parc. registra „C“ č. XXX/XX na K. L. k. ú. K. N., je žalobca. V prevyšujúcej časti týkajúcej sa čiastočne odstráneného betónového základu oceľových stĺpikov a pletiva a plotu okolo parcely registra „C“ č. XXX/XX v dĺžke 50 m pri areáli v R. na ulici K. L. po roh ulice J., žalobu zamietol. Žalobca návrhom na začatie konania žiadal, aby súd určil, že je výlučným vlastníkom oplotenia, nachádzajúceho sa okolo areálu - súboru nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXXX, katastrálne územie K. N., na rozhraní ulíc K. L. a J. v Košiciach. Žalobca návrh na začatie konania odôvodnil tým, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa 28. novembra 1995 nadobudol ako kupujúci nehnuteľnosti (stavby a pozemky) v katastrálnom území K. N., ktoré sú zapísané na LV č. XXXXX. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený 28. decembra 1995. Súčasťou predmetu kúpy bolo aj príslušenstvo, ktoré okrem iného pozostávalo z oplotenia, pričom išlo o oplotenie okolo celého areálu v dĺžke 200 m, ktorý sa nachádza v R. na rozhraní ulíc K. L. a J.. Od roku 1995 žalobca nerušene užíval všetky nadobudnuté nehnuteľnosti, vrátane ich príslušenstva. Žalobca a žalovaní sú bezprostrednými susedmi so vzájomnými vecnými bremenami. Žalovaní nadobudli vlastnícke právo k svojmu pozemku,

parc. č. XXX/XX, v roku 2007 na základe kúpnej zmluvy z 1. októbra 2007. Žalovaní opakovane tvrdia, že súčasne s pozemkom odkúpili aj oploenie okolo neho. Predmetný plot tvorí hranicu medzi pozemkom, parc. č. XXX/XX, vo vlastníctve žalovaných a miestnou komunikáciou K. L. a v malej časti i ulice J., obe vo vlastníctve Mesta Košice. Žalobca svoje právo odvodzuje od kúpnej zmluvy z roku 1995, ktorou nadobudol aj oploenie okolo celého areálu. Túto skutočnosť žalovaní odmietajú, pretože podľa nich predmetnou kúpnou zmluvou žalobca nadobudol niektoré stavby a pozemky, väčšinou pod existujúcimi stavbami. Predmetom kúpnej zmluvy však nebol pozemok, parc. č. XXX/X, tvoriaci samotnú plochu areálu. Túto parcelu nadobudol žalobca až v roku 1998 kúpnou zmluvou. Oploenie, ako súčasť hlavnej veci, ktorou bol pozemok, parc. č. XXX/X, muselo byť v čase jeho ohodnotenia Ústavom racionalizácie v stavebníctve, a. s. vlastníctvom vlastníka hlavnej veci, a tým boli Stavomontáže, š. p. v likvidácii, a nie žalobca. Medzitým bola od základnej parcely č. XXX/X geometrickým plánom č. 9/95 z decembra 1995 oddelená časť nehnuteľnosti označená ako parc. č. XXX/XX o výmere 3173 m². Táto nehnuteľnosť bola Dohodou o vydaní nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd vydaná povinnou osobou Stavomontáže, š. p. v likvidácii oprávneným reštituentom I. R., G. R. a Q. R.. Reštituenti, ktorým bola predmetná nehnuteľnosť vydaná, túto v roku 1999 previedli kúpnou zmluvou na Z. a Z. G., tieto previedli v roku 2001 vlastníctvo na N. K., táto v roku 2002 previedla kúpnou zmluvou vlastníctvo na spoločnosť R+M s. r. o., od ktorej spoločnosti v roku 2007 nadobudli vlastníctvo žalovaní. V každej zmluve i znaleckých posudkoch je v predmete prevodu vymenované príslušenstvo, ktoré prechádza na nového vlastníka, medzi nimi aj predmetné oploenie. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí prvým) z 31. mája 2010, č. k. 17C/91/2008-220, žalobu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania. Krajský súd uznesením (v poradí prvým) zo 7. marca 2012, č. k. 11Co 243/2010-280, pripustil späťvzatie žaloby voči žalovaným pôvodne v 1. a 2. rade - N. E. a K. E.; vo vzťahu k týmto žalovaným rozsudok zrušil, konanie zastavil, a zároveň zrušil rozsudok o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalobcovi voči žalovaným v 3. a 4. rade (teraz v 1. a 2. rade) a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí druhým) z 31. októbra 2012, č. k. 17C/91/2008-397, žalobu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania. Krajský súd uznesením (v poradí druhým) z 30. júna 2004, č. k. 11Co 91/2013-441, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie vo svojom (v poradí treťom) rozsudku z 11. júna 2015, č. k. 17C/91/2008-470, vychádzal zo skutočnosti, že pokiaľ ide o právnu povahu oploenia, ktoré je predmetom tohto konania, ide o príslušenstvo nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území K. N.. Súd prvej inštancie ďalej skúmal danosť naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení, že je výlučným vlastníkom oploenia. Pokiaľ ide o časť oploenia o dĺžke 50 m, lemujúceho pozemok, parc. č. XXX/XX, vo vlastníctve žalovaných, v tomto prípade žalobca síce preukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože určením vlastníckeho práva k spornej časti oploenia by sa zmenilo jeho právne postavenie tým, že ako vlastník tejto časti oploenia by toto mohol prípadne ďalej využívať na svoju reklamnú činnosť. Súd prvej inštancie však tento nárok žalobcu považoval za nedôvodný, nakoľko žalobca nepreukázal vlastnícke právo k tejto časti oploenia, pretože žalobca sa na základe kúpnej zmluvy z 28. novembra 1995 nestal vlastníkom pozemku, parc. č. XXX/XX, a tým ani jeho súčasti a príslušenstva. Z vymedzenia predmetu kúpy v tejto kúpnej zmluve nevyplýva, že predmetom prevodu bolo oploenie okolo celého areálu nachádzajúceho sa na ulici K. L. - J. o dĺžke 146 m. Z tejto kúpnej zmluvy nevyplýva, že žalobca sa na jej základe stal vlastníkom všetkých pozemkov, ktoré pozemky sú ohraničené oploením, ku ktorému si žalobca osobuje vlastnícke právo. Z čiastkového znaleckého posudku č. 30/1994 z júna 1995, vypracovaného Ústavom racionalizácie v stavebníctve, a. s., vyplynulo, že predmetom hodnotenia bola časť majetku Stavomontáže Košice, š. p., nachádzajúca sa v Košiciach na J. M.. Z hodnotenia jednotlivých stavieb a ostatných objektov vyplynulo, že predmetným čiastkovým posudkom bol hodnotený objekt - oploenie, ktorý bol ohodnotený cenou vo výške 215 001,- Sk. Z uvedeného posudku však nevyplýva jednoznačne, o akú dĺžku oploenia ide, ani ktoré pozemky má toto oploenie ohraničovať. Žalobca v konaní tvrdil, že nadobudol oploenie okolo celého areálu v dĺžke 146 m. V danom prípade mal súd prvej inštancie za to, že toto tvrdenie žalobca nepreukázal, keďže z kúpnej zmluvy z roku 1995 nevyplýva, že jej predmetom bola parcela č. 220/1, z ktorej bola neskôr na základe geometrického plánu vyčlenená parcela č. XXX/XX, ktorá bola na základe Dohody o vydaní nehnuteľností zo 14. júla 1997, uzatvorenej medzi vydávajúcim Stavomontáže, š. p. v likvidácii a prijímajúcimi I. R., G. R. a Q. R., vydaná reštituentom.

Teda v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy z 28. novembra 1995 bol vlastníkom uvedenej nehnuteľnosti Stavomontáže, š. p. v likvidácii, a nie žalobca. Ani z kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 11. júna 2004 medzi spoločnosťou OST-ARCH, s. r. o. Košice, ako predávajúcim a žalobcom, ako kupujúcim, predmetom ktorej bol pozemok, parc. č. XXX/X, o výmere 7 040 m², zastavané plochy a nádvoria, nevyplýva, že predmetom tejto zmluvy bolo príslušenstvo, t. j. plot. Žalobca na základe tejto zmluvy nemohol nadobudnúť oploenie okolo pozemku, parc. č. XXX/XX, keďže tento pozemok bol vyčlenený geometrickým plánom č. 9/95 zo 6. decembra 1995 z pozemku, parc. č. XXX/X, bol vydaný reštituentom a príslušenstvo tejto časti pozemku (t. j. plot o dĺžke 50 m) nebol predmetom kúpnej zmluvy z 11. júna 2004. Pokiaľ ide o zostávajúcu časť oploenia o dĺžke 96 m, vychádzal súd prvej inštancie z kúpnej zmluvy z 28. novembra 1995, ktorou nadobudol žalobca od Stavomontáže, š. p. v likvidácii okrem pozemkov a stavieb aj ostatné stavby ako súčasť a príslušenstvo nehnuteľností, medzi iným aj oploenie. Nehnuteľnosti sú špecifikované v znaleckom posudku Ústavu racionalizácie v stavebníctve, a. s., v rámci ktorého bolo ohodnotené aj oploenie. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca spolu s pozemkami a budovami nachádzajúcimi sa v predmetnom areáli nadobudol aj príslušenstvo - oploenie (i napriek tomu, že ani v zmluve, ani v čiastkovom znaleckom posudku č. 30/94 nie je uvedený jeho rozsah) uzavrel súd prvej inštancie, že žalobca nadobudol oploenie popri areáli v Košiciach na ulici K. L. v rozsahu 96 m, a to od skladu, súpisné číslo XXX na parc. registra „C“ č. XXX/XX po začiatok parcely registra „C“ č. XXX/XX., ktorá je vo vlastníctve žalovaných, keďže neurčením vlastníctva k tejto časti oploenia, by na strane žalobcu existoval stav právnej neistoty vo vzťahu k tretím osobám a orgánom. Oploenie o dĺžke 50 m, lemujúce pozemok, parc. č. XXX/XX, nebolo predmetom ani kúpnej zmluvy z roku 1995, ani z roku 2004. Na základe kúpnej zmluvy z roku 2004 síce nadobudol žalobca pozemok, parc. č. XXX/X (neuvádza sa v nej oploenie), avšak z tejto parcely už bola v roku 1995 geometrickým plánom odčlenená parcela č. XXX/XX, ktorá bola v roku 1997 vydaná reštituentom, a ktorú lemuje oploenie o dĺžke 50 m. V praxi sa bežne uznáva a aplikuje, že ak sa prevádza vlastníctvo hlavnej veci (pozemku), prevádza sa aj vlastníctvo veci, ktorá je jej príslušenstvom (oploenie).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. júna 2017 sp. zn. 2Co 576/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré je vyčerpávajúce, a preto na neho v plnom rozsahu odkázal. Odvolacie námietky odvolateľa boli v prevažnej väčšine už predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi dôsledne vysporiadal pri rozhodovaní vo veci samej. Ani ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Na doplnenie dôvodov v súvislosti s námietkami žalobcu v odvolaní a na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol nasledovné. Z dokazovania skutočne vyplynulo, že v areáli podniku Stavomontáže, š. p. existovalo viacero oploení, žalobca však kúpnu zmluvou nenadobudol všetky pozemky v areáli, aby bolo možné predpokladať, že predmetom prevodu boli všetky oploenia. V kúpnej zmluve z 28. novembra 1995 a v znaleckom posudku č. 30/94 spracovanom Ústavom racionalizácie v stavebníctve, a. s., ktorým bol ohodnotený objekt - oploenie, nie je rozsah oploenia uvedený. Neznamená to však, že je prípustné urobiť širší výklad predmetu prevodu, lebo by to bolo na úkor vlastníkov pozemkov, okolo ktorých je časť tohto oploenia, prípadne cez ktoré časť oploenia vedie. Pri určení vlastníckeho práva zaťažuje dôkazné bremeno žalobcu a v tomto spore vo vzťahu k oploeniu v dĺžke 50 m okolo pozemku, parc. č. XXX/XX, žalobca toto bremeno neunesol. Pôvodná parcela, z ktorej bola vyčlenená parcela č. XXX/XX., nebola predmetom prevodu na základe zmluvy z roku 1995 a po jej vyčlení bola vydaná reštituentom. Tiež výklad, ktorý požadoval žalobca ohľadom skutočnosti, že postačí pri prevode príslušenstva len uvedenie, že sa prevádza s hlavnou vecou, neznamená, že ide aj o časť plota, ktorá nebola postavená na, resp. okolo pozemkov, ktoré sa na základe zmluvy neprevádzali.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu z 15. júna 2017 sp. zn. 2Co 576/2015 podal dovolanie žalobca v celom rozsahu. Prípustnosť dovolania odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), t. j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a podľa § 421 ods. 1 písm. a) b) c) C. s. p., a teda rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd

odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Porušenie práva na spravodlivý proces videl dovolateľ v tom, že rozhodnutia súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Odvolací súd iba deklaruje zistený skutkový stav tak, ako ho opísal súd prvej inštancie bez toho, aby sa vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu, vrátane námietky úplnej logickej rozpornosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Je neprípustné, aby súd skonštatoval, že niečo je zistený skutkový stav, hoci tento je v rozpore s obsahom súdneho spisu. Z obsahu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je možné len s ťažkosťami určiť, čo konkrétne malo byť skutočným dôvodom pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie. V rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje vysvetlenie, ako je možné, že v prípade časti jedného oplotenía má súd vlastnícke právo žalobcu za preukázané, a teda dôkazné bremeno unesené a v prípade druhej časti nie, hoci sa jedno oplotenie nadobudlo na základe toho istého právneho úkonu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je úplne nezrozumiteľné a nelogické, a teda nepreskúmateľné. Odvolací súd tiež pochybil v tom, že konvalidoval stav, kedy súd prvej inštancie rozhodol svojím výrokom inak (v inej podobe), ako bolo žalobcom navrhované. Pokiaľ ide o nedostatky právneho posúdenia, dovolateľ uviedol, že príslušenstvo veci je spôsobilým predmetom občianskoprávneho vzťahu, aj keď zdieľa právny osud hlavnej veci, pretože má povahu samostatnej veci v právnom zmysle. Podľa judikátu R 7/1987 príslušenstvo veci môže byť prevedené na nového nadobúdateľa, a to buď súčasne s hlavnou vecou alebo nezávisle na tomto prevode. Neprechádza však vždy bez ďalšieho na nadobúdateľa hlavnej veci. V zmluve o prevode nehnuteľnosti preto musia byť popri hlavnej veci uvedené a riadne identifikované tiež veci, ktoré sú jej príslušenstvom. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky z 11. septembra 2003 sp. zn. 31 Cdo 2772/2000 pri prevode hlavnej veci a jej príslušenstva, ktorým sú veci, ktoré nie sú evidované v katastri nehnuteľností, stačí k ich prevodu, ak v príslušnej zmluve bude jednoznačne uvedené, že hlavná vec sa prevádza s príslušenstvom, avšak nevyžaduje sa ako esenciálna náležitosť platného scudzenia príslušenstva detailná špecifikácia toho-ktorého príslušenstva. Podľa judikátu R 21/1981 príslušenstvom môžu byť aj veci majúce povahu nehnuteľnosti (napr. oplotenie), a to aj ako príslušenstvo pozemku alebo stavby. Príslušenstvo môže byť kedykoľvek oddelené, veci majúce povahu príslušenstva veci hlavnej sú samostatnými vecami a sú samostatným predmetom vlastníckeho práva. Preto je ich možné prevádzať bez súčasného prevodu vlastníctva k veci samej, a to bez ohľadu na hospodársku neúčelnosť takéhoto rozdelenia vlastníctva. Odvolací súd svojím rozhodnutím priznal, že oplotenie je nehnuteľným príslušenstvom, avšak zaujal stanovisko, akoby bol iba automatickým príslušenstvom pozemku na ktorom je postavené alebo cez ktorý prechádza. Podľa názoru súdov nižšieho stupňa nie je možný prevod oplotenía bez prevodu prináležiaceho pozemku, v tomto prípade pozemku, parc. č. XXX/XX. Súdov nevzali do úvahy, že predmetom prevodu by mohlo byť len oplotenie bez toho, aby sa prevádzali pozemky či stavby v susedstve. Súdov priznali, že príslušenstvom môže byť aj nehnuteľná vec nezapisujúca sa do katastra nehnuteľností, avšak v rozpore s judikatúrou tvrdia, že oplotenie môže byť iba príslušenstvom pozemku, nie stavby. Vyplýva to zo skutočnosti, že súdy odôvodňujú nenadobudnutie časti oplotenía žalobcom absenciou prevodu parcely č. XXX/X kúpnu zmluvou z 28. novembra 1995 a z toho, že keď súd hovorí o prevode vlastníctva k hlavnej veci, uvádza výlučne pozemok. Oplotenie bolo v prípade žalobcu príslušenstvom stavieb, ktoré nadobudol do svojho vlastníctva kúpnu zmluvou z roku 1995, spolu s ostatným príslušenstvom v podobe prípojky, kanalizácie, prípojky vody a NN. Prípojkami sa nenapájajú pozemky, len stavby. Z uvedeného logicky vyplýva, že v zmluve je v jednej skupine s oplotením uvádzané príslušenstvo stavieb, a nie pozemkov. Súdov vychádzajú z toho, že predmet príslušenstva musí byť v zmluve o prevode uvedený a svojvoľne spochybňujú presnosť vymedzenia oplotenía v kúpnej zmluve z roku 1995. Nerešpektujú pritom judikatúru, podľa ktorej sa pri prevode nehnuteľností, ktoré sa nezapisujú do katastra nehnuteľností, nevyžaduje ich detailná špecifikácia. Žalobca preukázal, že v linii prevodov predchádzajúcich nadobudnutí pozemku, parc. č. XXX/XX, v roku 1997 a 1999 sa nenachádza zmienka o prevode oplotenía. Súdy prvej inštancie nevykonali dostatočné dokazovanie k tomu, aké konkrétne oplotenie sa v roku 1995 na mieste samom nachádzalo. Súdy mal k dispozícii dôkazy v tomto ohľade, ale v procese ich hodnotenia ich nevzal do úvahy. Napriek ustálenej judikatúre, že príslušenstvo je možné prevádzať voľne bez ohľadu na hospodársku neúčelnosť takéhoto rozdelenia vlastníctva, súdy svoje rozhodnutie založili iba na tom, že vlastníctvo oplotenía žalobcom nie je výhodné pre žalovaných, a že to nie je bežné. Dovolateľ žiada dovolací súd, aby rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu

prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadrili žalovaní, ktorí navrhli dovolaciemu súdu dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť ako nedôvodné. Žalovaní uviedli, že oplotenie, ktorého vlastníctva sa žalobca domáha, bolo v období roka 2012 samotným žalobcom odstránené a nahradené novým oplotením. Predmet sporu tak zásahom samotného žalobcu prestal existovať.

5. K vyjadreniu žalovaných sa vyjadril žalobca tak, že nevie, čo viedlo žalovaných k prezentácii takého prekvapujúceho tvrdenia až v dovolacom konaní. Tvrdenie o odstránení oplatenia a zániku predmetu sporu odmietol ako nepravdivé a rozporné s obsahom spisu a doterajšími prednesmi žalovaných. Na svojom dovolaní zotrváva v celom rozsahu.

6. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v zmysle § 429 ods. 1 C. s. p. skúmal, či sú splnené podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné podľa § 447 písm. c) a f) C. s. p. odmietnuť.

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 C. s. p. (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. V zmysle § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

10. V danom prípade žalobca prípustnosť dovolania odvodil z § 420 písm. f) C. s. p. a porušenie práva na spravodlivý proces oprel o pochybenie súdov nižších stupňov spočívajúce v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, nevysporiadanie sa s odvolacími námietkami žalobcu a v tom, že súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so žalobným petítom a odvolací súd tento stav konvalidoval svojím rozhodnutím.

11. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f) C. s. p. (tak, ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 C. s. p.) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 8/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 73/2017).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) C. s. p., sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v

konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom, či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

16. Za zmatečnosťnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. dovolateľ označil okrem iného nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

17. V súvislosti s nedôvodnou námietkou dovolateľa, že odvolací súd sa nezaoberal jeho odvolacími argumentmi dôležitými pre rozhodné posúdenie veci, dovolací súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho,

aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, série A č. 303 A a č. 303 B).

18. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že súd prvej inštancie rozhodoval v rozpore so žalobným návrhom žalobcu, a teda v rozpore s ustanovením § 153 ods. 2 zákona č. 90/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, resp. § 216 ods. 1 C. s. p., dovolací súd sa stotožňuje s odôvodnením uvedeným v rozsudku odvolacieho súdu a v plnom rozsahu naň poukazuje. Formulácia výroku rozsudku je vo výlučnej kompetencii súdu a prípadným iným návrhom žalobcu na formuláciu rozhodnutia nie je viazaný. Podstatné je, že musí dbať nato, aby výrokom rozsudku bolo vyjadrené to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal. Súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov a iných slovných spojení vyjadří vo výroku rozsudku rozhodnutie o tých istých právach a povinnostiach, ktorých sa žalobca domáhal. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu, ktorého sa domáhal, t. j. o určení vlastníckeho práva žalobcu k oploteniu v dĺžke 146 m s uvedením nehnuteľností a lokalizáciou oplotenia tak, že v časti vyhovel žalobe a určil vlastnícke právo k oploteniu v dĺžke 96 m a v dĺžke 50 m žalobu zamietol. Ide stále o to isté oplotenie a skutočnosť, že použil vo výroku rozsudku na sprasnenie lokalizácie iné slová, neznamená, že prekročil návrh žalobcu, alebo že by rozhodol o niečom inom, než čoho sa žalobca domáhal.

19. Podľa § 447 písm. c) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

20. V prejednávanej veci žalobca nepreukázal opodstatnenosť dovolania a porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p., preto najvyšší súd jeho dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. c) C. s. p. odmietol.

21. Žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) C. s. p.

22. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

24. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej

aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

25. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 C. s. p. nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiaci otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

26. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C. s. p. (porovnaj analogicky 1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017).

27. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia C. s. p. vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 C. s. p.) zostáva nadálej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach C. s. p. nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domnienok alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na mysli pri formulovaní dovolania.

28. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

29. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

30. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) C. s. p. vzhliadol dovolateľ v tom, že konajúce súdy správne kvalifikovali opltenie ako príslušenstvo hlavnej veci, ale nesprávne ho považovali za príslušenstvo pozemku. V danom prípade ide podľa dovolateľa o príslušenstvo k stavbám v areáli. Súdny d'alej nad rámec ustálenej judikatúry vyžadovali, aby príslušenstvo v kúpnej zmluve z 28. novembra 1995 bolo detailne špecifikované, hoci v prípade nehnuteľností, ktoré sa nezapisujú do katastra nehnuteľností, sa takáto špecifikácia nevyžaduje. Súdny d'alej nevzali do úvahy, že príslušenstvo veci sa môže previesť aj samostatne, nezávisle od hlavnej veci. Do istej miery zmätočne tak dovolateľ tvrdí, že opltenie bolo prevedené kúpnu zmluvou z roku 1995 ako samostatný predmet prevodu, ale zároveň ako príslušenstvo stavieb v areáli. Takáto vôľa zmluvných strán má vyplývať z toho, že opltenie je v

zmluve vymenované spolu s ostatným príslušenstvom k stavbám. Dovolateľ zároveň uviedol niekoľko rozhodnutí, od ktorých sa konajúce súdy odklonili. Takáto argumentácia predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa C. s. p. vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní dovolateľa absentuje.

31. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že konajúce súdy pri rozhodovaní vychádzali zo skutočnosti, že žalobca nepreukázal, že kúpnu zmluvou z roku 1995 nadobudol oplotenie k celému areálu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že časť oplatenia v dĺžke 50 m, ktorá ohraničuje pozemok, parc. č. XXX/XX (vyčlenený geometrickým plánom v roku 1995) vo vlastníctve žalovaných, bola postupne prevádzaná pôvodne od spoločnosti Stavomontáže, š. p. v likvidácii až na žalovaných. Súd prvej inštancie analýzou zmluvných dokumentov a znaleckých posudkov dospel k určení vlastníckeho práva k oplateniu. Námietky dovolateľa v tejto súvislosti, ktoré spochybňujú rozsah vykonaného dokazovania, sú len námietkami zisteného skutkového stavu. Skutočnosť, že oplotenie bolo súdmi kvalifikované ako príslušenstvo pozemku a nie stavby a miera presnosti, v akej bolo oplotenie špecifikované v predmetných kúpnych a prevodných zmluvách, sú vecou dokazovania a nie právneho posúdenia. Zo zmätočnej formulácie dovolania navyše ani nie je zrejmé, pri riešení akej právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolateľ sa de facto domáha opätovného právneho posúdenia ním tvrdeného skutkového stavu v jeho prospech. Takéto tvrdenia nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom.

32. Dovolateľ síce v dovolaní formálne uplatnil aj dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. b) a c) C. s. p., avšak z obsahu dovolania je zrejmé, že v ňom nie je špecifikovaná žiadna právna otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo by bola riešená rozdielne.

33. Podľa § 447 písm. f) C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

34. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) C. s. p. nie je prípustné, a preto ho v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

35. Dovolaciemu súdu nezostávalo nič iné, ako dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) a f) C. s. p. ako procesne neprípustné odmietnuť.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

37. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.